

สารบัญ

บทที่		หน้า
1	บทนำ.....	1
	ความเป็นมา.....	1
	วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	4
	ประโยชน์ของการวิจัย.....	4
	ขอบเขตของการวิจัย.....	5
	นิยามศัพท์เฉพาะ.....	5
	กรอบแนวคิดในการวิจัย.....	8
	สมมติฐานในการวิจัย.....	8
2	แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	9
	หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2560) กลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี.....	9
	เป้าหมายของการเรียนรู้วิทยาศาสตร์.....	9
	ตัวชี้วัดและสาระการเรียนรู้แกนกลาง ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 5.....	10
	คำอธิบายรายวิชาพื้นฐาน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5.....	12
	คุณภาพผู้เรียน.....	13
	การวิจัยเชิงปฏิบัติการ.....	15
	ความเป็นมาของการวิจัยเชิงปฏิบัติการ.....	15
	ความหมายของการวิจัยเชิงปฏิบัติการ.....	16
	ลักษณะของการวิจัยเชิงปฏิบัติการ.....	17
	รูปแบบการวิจัยเชิงปฏิบัติการ.....	18
	การจัดการเรียนรู้โดยใช้ปรากฏการณ์เป็นฐาน.....	21
	ความเป็นมาของการจัดการเรียนรู้โดยใช้ปรากฏการณ์เป็นฐาน.....	21
	ความหมายของการจัดการเรียนรู้โดยใช้ปรากฏการณ์เป็นฐาน.....	22
	ขั้นตอนของการจัดการเรียนรู้โดยใช้ปรากฏการณ์เป็นฐาน.....	23
	บทบาทของนักเรียนในการจัดการเรียนรู้โดยใช้ปรากฏการณ์เป็นฐาน.....	27

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
2 (ต่อ)	
บทบาทของครูในการจัดการเรียนรู้โดยใช้ปรากฏการณ์เป็นฐาน.....	28
ทักษะการคิดอย่างมีวิจารณญาณ.....	29
ความหมายของการคิดอย่างมีวิจารณญาณ.....	29
องค์ประกอบของทักษะการคิดอย่างมีวิจารณญาณ.....	30
แบบวัดทักษะการคิดอย่างมีวิจารณญาณ.....	32
แนวทางการจัดการสอนเพื่อส่งเสริมการคิดอย่างมีวิจารณญาณ.....	34
ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิทยาศาสตร์.....	36
ความหมายของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิทยาศาสตร์.....	36
การวัดและประเมินผลการเรียนรู้วิทยาศาสตร์.....	37
การสร้างแบบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิทยาศาสตร์.....	40
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	41
งานวิจัยต่างประเทศ.....	41
งานวิจัยในประเทศ.....	42
3 วิธีดำเนินการวิจัย.....	44
กลุ่มเป้าหมายของการวิจัย.....	44
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	49
รูปแบบวิจัย.....	58
วิธีดำเนินการตามรูปแบบการวิจัยเชิงปฏิบัติการ.....	59
การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	61
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	62
สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล.....	63
4 การวิเคราะห์ข้อมูล.....	64
สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล.....	64
การเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	64
ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	65

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
5	สรุปลงผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ..... 75
	วัตถุประสงคข์ของการวิจัย..... 75
	วิธีดำเนินการวิจัย..... 75
	สรุปลงผลการวิจัย..... 77
	อภิปรายผล..... 78
	ข้อเสนอแนะ..... 83
	บรรณานุกรม..... 85
	ภาคผนวก..... 92
	ภาคผนวก ก รายนามผู้ทรงคุณวุฒิ..... 93
	ภาคผนวก ข หนังสือขอความร่วมมือในการวิจัย..... 95
	ภาคผนวก ค ตัวอย่างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย..... 103
	ภาคผนวก ง แบบประเมินคุณภาพของเครื่องมือวิจัยสำหรับผู้ทรงคุณวุฒิ..... 161
	ภาคผนวก จ ผลการประเมินคุณภาพของเครื่องมือ..... 183
	ภาคผนวก ฉ ผลการสังเกตพฤติกรรมของนักเรียน การสะท้อนคิดของครู การสัมภาษณ์ ความคิดเห็นของนักเรียนของการจัดการเรียนรู้วงจรรที่ 1-3..... 200
	ภาคผนวก ช ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบการจัดการเรียนรู้โดยใช้ปรากฏการณ์ เป็นฐาน เพื่อพัฒนาทักษะการคิดอย่างมีวิจารณญาณและผลสัมฤทธิ์ ทางการเรียน เรื่อง แรงในชีวิตประจำวัน สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษา ปีที่ 5 ทั้ง 3 วงรอบ..... 230
	ประวัติย่อผู้วิจัย..... 240

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

สารบัญตาราง

ตาราง	หน้า
1 ตัวชี้วัดและสาระการเรียนรู้แกนกลาง ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนบ้านเขาบายศรี.....	11
2 แสดงผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติด้านพื้นฐาน (O-NET) ระหว่างปี 2563, ปี 2565 และปี 2566.....	47
3 แสดงผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติด้านพื้นฐาน (O-NET) รายวิชา วิทยาศาสตร์ ปีการศึกษา 2566.....	47
4 แสดงการวิเคราะห์สาระการเรียนรู้และผลการเรียนรู้ เรื่อง แรงในชีวิตประจำวัน ด้วยการจัดการเรียนรู้โดยใช้ปรากฏการณ์เป็นฐาน.....	50
5 แสดงผลการเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยของทักษะการคิดอย่างมีวิจารณญาณ เรื่อง แรงในชีวิตประจำวัน ก่อนเรียนและหลังเรียน ด้วยการจัดการเรียนรู้โดยใช้ปรากฏการณ์เป็นฐาน.....	65
6 แสดงผลการเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง แรงในชีวิตประจำวัน ก่อนเรียนและหลังเรียน ด้วยการจัดการเรียนรู้โดยใช้ปรากฏการณ์เป็นฐาน.....	66
7 แสดงผลการสังเคราะห์แนวทางการจัดการเรียนรู้โดยใช้ปรากฏการณ์เป็นฐาน ในบริบทของห้องเรียน เพื่อพัฒนาทักษะการคิดอย่างมีวิจารณญาณ และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง แรงในชีวิตประจำวัน สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5.....	71
8 แสดงผลการประเมินความเหมาะสมของแผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้ปรากฏการณ์เป็นฐานของผู้เชี่ยวชาญ.....	184
9 แสดงการวิเคราะห์เพื่อหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางวิทยาศาสตร์ เรื่อง แรงในชีวิตประจำวัน	188
10 แสดงการวิเคราะห์เพื่อหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ของแบบทดสอบวัดทักษะการคิดอย่างมีวิจารณญาณ.....	190
11 ผลการวิเคราะห์ค่าความยาก (p) และอำนาจจำแนก (r) ของแบบวัดทักษะการคิดอย่างมีวิจารณญาณ ตามรายชื่อ.....	192

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตาราง	หน้า
12 ผลการวิเคราะห์ค่าความยาก (p) และอำนาจจำแนก (r) ของแบบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง แรงในชีวิตประจำวัน ตามรายชื่อ.....	194
13 แสดงผลการเปรียบเทียบทักษะการคิดอย่างมีวิจารณญาณก่อนเรียนและหลังเรียนด้วยการจัดการเรียนรู้โดยใช้ปรากฏการณ์เป็นฐาน.....	196
14 แสดงผลการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง แรงในชีวิตประจำวัน ก่อนเรียนและหลังเรียน ด้วยการจัดการเรียนรู้โดยใช้ปรากฏการณ์เป็นฐาน.....	198
15 แสดงผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบการจัดการเรียนรู้โดยใช้ปรากฏการณ์เป็นฐานเพื่อพัฒนาทักษะการคิดอย่างมีวิจารณญาณและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง แรงในชีวิตประจำวัน ในแต่ละวงรอบ.....	231

สารบัญภาพประกอบ

ภาพประกอบ	หน้า
1 กรอบแนวคิดในการวิจัย.....	8
2 แผนผังแสดงอาคารเรียนของโรงเรียนบ้านเขาบายศรี	45
3 สภาพของห้องเรียนที่เป็นสนามวิจัย.....	46
4 แสดงการสัมภาษณ์ นักเรียนที่เข้าทดสอบทางการศึกษาระดับชาติขั้นพื้นฐาน (O-NET).....	48
5 วงจรวิจัยเชิงปฏิบัติการ PAOR ตามแนวคิดของเคมมิสและแมกทากาท (Kemmis & McTaggart).....	59
6 แสดงผลการสังเคราะห์แนวทางการจัดการเรียนรู้โดยใช้ปรากฏการณ์เป็นฐาน.....	74

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี